

YAZILI BASINDA KULLANILAN METİN TÜRLERİ VE KONU DAĞILIMLARI

Cemal YILDIZ

1. Giriş

Günlük yaşamımızla içiçe olan basın, günümüzde önemli bir güç olarak sürekli gelişmektedir. Basın, bireyler ve toplum üzerinde önemli ölçüde izler bırakmakta, onları etkilemekte, hatta kimi zaman yönlendirmektedir. Bu amaca yönelik olarak gazetelerin bir yandan değişik alanlar için özel metin türleri kullanmaları, öte yandan ise iletecekleri haberi ilginç ve çekici yapmak için gerek manşetlerde gerekse metin yapısında kendilerine özgü bazı tekniklere başvurmaları, hem dilbilimcilerin hem de gazetecilerin ilgisini çeken bir konudur. Bu çalışmada, ülkemizdeki yazılı basında sıklıkla kullanılan metin türleri ve bunların konu dağılımlarını tespit etmek ve Türkiye'deki en çok satan günlük gazeteleri bu anlamda birbirleriyle kıyaslamak amacı güdülmektedir. Çalışmadaki veri tabanını ülkemizde yayımlanan 5 büyük günlük gazetenin (Sabah, Hürriyet, Milliyet, Yeni Yüzyıl, Zaman) Şubat 1997 ayındaki sayıları

oluşturmuştur. Bu zamansal sınırlandırma basın üslubunun genel şekilleri hakkında bazı temel tespitler yapabilmek bakımından yeterli görülmektedir. Bu konuda yapılan diğer araştırmalarda da yaklaşık aynı sürelerde veri toplanma yoluna gidilmiştir. Örneğin, Slovakya'da Almanca çıkan gazeteleri inceleyen Meier (1994), metin türleri incelemesi için toplam 25 ve metinlerdeki dilsel özellikleri incelemek için ise toplam 15 gazete nüshası ile yetinmiştir. Aynı şekilde Almanca ve Fransızca gazeteleri birbirleriyle kıyaslama yoluna giden Lüger (1977), bir aylık bir süreyle gazeteleri toplamış ve özellikle istatistiksel araştırmalar için 7 ayrı Fransız gazetesinin üç günlük nüshalarını incelemiştir. Ülkemizde gazete dili üzerine pek az olan çalışmalardan birisini gerçekleştiren Karaş (1994), 5 ayrı günlük gazetenin birer günlük sayılarını ele almış ve çalışmasını özellikle basında yabancı sözcük kullanımına ayırmıştır. Bizim araştırmamız da, fazla miktarda istatistiksel bilgi içerdiğinden, toplanan malzemenin kapsamını daha da daraltmak gerekmiş ve söz konusu gazetelerin her birinin 15'er günlük aralıklarla 2'şer nüshası ile (1 ve 15 Şubat 1997 günkü baskıları) yetinilmiştir. İlk bakışta çok dar gibi görünen bu veri tabanı, toplam 10 nüsha, 265 sayfa ve 1039 (bkz. Tablo 1) metin anlamına gelmektedir ki, yapılan çalışmanın kapsamı dikkate alındığında bu sayıların yeterli oldukları düşünülmektedir.

Tablo 1'de bir ay süre içinde beş gazeteden toplanan malzeme ile bunlar arasında incelemeye alınan ve alınmayan toplam sayfa ve metin sayıları gösterilmiştir:

Tablo 1'de gösterilen sayıları tekrar özetlersek araştırma için esas alınan malzemenin dökümü şu şekilde verilebilir:

İNCELENEN TOPLAM GAZETE SAYISI	: 10
TOPLAM SAYFA SAYISI	: 265
İNCELENEN SAYFA SAYISI	: 171
İNCELENEN METİN SAYISI	: 1039

1.1. İnceleme Yöntemi

Araştırma için temel alınan ve yukarıda dökümü verilen malzeme üç ayrı açıdan incelenecektir. Birinci inceleme alanı, gazetelerdeki metin türü dağılımıdır. Burada hangi gazetelerde hangi metin türlerinin daha çok kullanıldığı tespit edilmeye çalışılacaktır. İkinci inceleme alanı, gazetelerdeki konu dağılımıdır. Bu bölümde ilk önce belirlenen konular arasında hangi gazetelerin hangi konulara sıklıkla yer verdikleri, daha sonra ise metin türlerine göre konu dağılımları tespit edilecektir. Üçüncü araştırma alanını ise gazete manşetleri oluşturmaktadır. Burada, gazete manşetlerinin konuları incelenecektir. Böylece toplanan veriler üç değişik açıdan incelenmiş olacaktır.

Çalışmada elde edilen sayısal değerler, gazetelerin birbirleriyle karşılaştırılabilmesi bakımından önemli bir imkan sunmaktadırlar. Bu bakımdan elde edilen rakamlar tablolar ve şemalarla yansıtılmak suretiyle sayısal yöntemlerle birbirleriyle kıyaslanacaktır. Bu sahada daha önceden benzer çalışmalar yapılmadığından (en azından bizim araştırmalarımız sırasında bu tür bir çalışmaya rastlanmamıştır) elde edilen verileri benzerleriyle kıyaslama imkanımız bulunmamaktadır. Ancak bu verilerin ilerde yapılacak çalışmalarda araştırmacılara faydalı olabileceği ümidini taşımaktayız.

1.2. Yazılı Basında Metin Türleri

Gazete metinleri genelde medyaya özgü bir dizi ortak özellik gösterebilir de yazılı basında bir çok açıdan değişik yapılara ve özelliklere sahip metinlere rastlanmaktadır. Gazeteciler kendileri -gazetecilik el kitaplarında- metin türlerini hazırlanış tarzlarına göre bazı gruplara ayırmaktadırlar (bkz. Tokgöz 1994:134; Dirlik 1993: 87 ve devamı ; Reumann 1989:70). Ancak gazetecilerin yapmış oldukları sınıflandırmalar dilbilimcilerin yaptıklarıyla nadiren örtüşmektedir. Bunun sebebini araştırmacılar şu şekilde açıklamaktadırlar: Gazeteciler söz konusu sınıflandırma ölçütlerini uygulamada yerine göre değiştirirlerken, dilbilimciler ölçütlerine sonuna kadar sadık kalmaktadırlar. Örneğin, gazeteciler *haber* ve *yorum* ayırımını yaparlarken bu iki türü birbirinden ayıran özellik için, "*haberlerin tarafsız, nesnel olması, buna karşılık ise yorumun tamamen öznel bir tavırla yazılması ve yazarın kişisel fikrini yansıtması*" ayırımını ileri sürmektedirler (Burger 1990:331). Konuyu dilbilimsel açıdan ele alan Bucher (1986:177) ise, söz konusu ölçütün tamamen bir yakıştırma olduğu gerekçesi ile bunu reddetmektedir. Zira bu görüş, haber yapma eylemini, "*muhabirin olayları mümkün olduğu kadar gerçeğe sadık bir şekilde aktarması*" düşüncesine dayandırmaktadır. Bu, "*kişi herhangi bir bakış açısına ve değerlendirmeye sahip olmadan bir olayı haber yapabilir*" (Bucher 1986:177) anlamına gelmektedir ki, bu da pek mümkün görünmemektedir. (Gazeteciler ve dilbilimcilerin gazetecilik metin türleri ile ilgili görüşleri hakkında daha geniş bilgi için bkz.Yıldız 1998a). Basın diline "dilbilim" açısından yaklaşan araştırmacılar değişik ayırım ölçütlerinden yola çıkarak modeller üretmişlerdir. Bazı araştırmacılar *içerikten* (Bucher 1986), bazıları baskın

olan dilsel işlevden (Bühler 1965; 1969; Belke 1973; Gülich/Raible 1977; Wehrlich 1979; Brinker 1985) hareket ederlerken, diğer bir grup ise, yazar ve okuyucu arasındaki rol ilişkisinden (Glinz 1973/78) ya da söylem kuramına ait "amaç" kavramından (Lüger 1983/95) hareketle ölçütlerini koymuşlardır.

Bu alandaki araştırmalarda Lüger'in (1983/95) "amaç" merkezli görüşü en rahat ve açık uygulanabilir model olarak görülmektedir. Nitekim bu model Schröder (1984) tarafından Fransızca gazetelere ve Meier (1993) tarafından Slovakya'daki Almanca ve Macarca çıkan gazetelere uygulanmış ve verimli sonuçlar alınmıştır. Biz de bu çalışmamızda Lüger'in modelini Türk gazetelerine uygulamaya çalışacağız. Bunu yapmamızdaki amaç, metin türü konusunu dilbilim açısından ele alan kaynaklardan da hareketle basında kullanılan metin türleriyle ilgili temel tespitlerde bulunmak ve bunlara ülkemizde yayımlanan gazetelerden somut örnekler vererek çözümlenmelerini yapmaya çalışmaktır.

Lüger, yazılı basında 5 ayrı metin grubu tespit etmiş ve her grubu kendi içinde yine değişik türlere ayırmıştır. (bkz. Lüger 1995:75; Dofivat 1976: Bd.1:168; Reumann 1989:71; La Roche 1978:59 ve 158). Aşağıda bu metin türleri toplu halde gösterilmiştir

1. Okuyucunun ilgisini çekmeye ve etkilemeye yönelik metinler: Bu tür metinlerde okuyucunun dikkatini ve ilgisini kazanmak için özel görsel araçlar kullanılmaktadır.

) Lüger bu gruba dahil edilen metin türlerinin isimlerini vermemiştir. Genel olarak bütün metin türlerinde okuyucunun ilgisini ve dikkatini çekerek etkileme amacı bulunduğundan biz araştırmamızda bu grubu ayrı bir metin grubu olarak değerlendirmedik ve okuyucunun dikkatini çekme ve

2. Bilgi ağırlıklı metinler (haber, röportaj, ...): "Öncelikli amaç, gerçeklerin aktarılması, bir konu ya da genelde geride kalmış bir olay hakkında bilgi vermektir. Burada vurgulanan, verilen bilgilerin gerçekliğidir, yoksa bunların değerlendirilmesi ya da daha geniş bağlamlarda ele alınması değildir." (Lüger 1983:58; bkz. Reumann 1989:71).

3. Fikir ağırlıklı metinler (yorum, eleştiri, mülakat,...): Bu metinlerdeki amaç "bir konunun değerlendirilmesi, kişisel düşüncenin aktarılması ya da kişiler yahut olaylar hakkındaki belirli duygusal tepkilerin ifade edilmesidir." (Lüger 1983:59; bkz. Steger 1978:159; Reumann 1989:71). Ön planda bir konunun ya da olayın tasvir edilmesi amacı değil, bu konunun "değerlendirici çözümlemesinin" yapılması bulunmaktadır. (Lüger 1983:59).

4.Yönlendirici metinler: Bu tür metinlerde "normalde bir bakış açısının ya da görüşün kabul ettirilmesine çalışılır." Bu yapılırken de "amaca yönelme özelliği" bir çok "çağrı sinyali" aracılığı ile dolaylı olarak ortaya çıkar. (Lüger 1983:59).

5. Talimat verici metinler (kullanım talimatları, nasihatlar, tavsiyeler, ...): Bu metinlerin hedefleri, alıcı açısından olumsuz, eksik ya da problemlili bir durumun iyileştirilmesi ya da ortadan kaldırılmasıyla ilgili bilgiler sunmalarıdır. Esas amaç, bir görüşe, bir tavrın doğruluğuna ikna etmek (fikir ağırlıklı metinlerde olduğu gibi) ya da alıcıyı belli eylemlere yönlendirmek (yönlendirici metinlerde olduğu gibi) değildir. Bu tür metinlerde

---

etkileme stratejileri başlığı altında bu amaca yönelik çabaları ayrı bir çalışma olarak ele aldık. (bkz. Yıldız 1998 b).

okuyucuya gönderilen sinyaller örtük değil de, doğrudan ifade edilirler.

Yukarıda gösterilen türler gazetecilik metinlerinin oldukça büyük bir bölümünü kapsamaktadır. Burada dikkate alınmayan türler ya tipik gazetecilik metni sayılamamakta ya da görsel durumlarda olduğu gibi (örneğin, çizgi romanlar, karikatürler, tablolar vb.) çözümleme çerçevesinin iyice genişletilmesini gerektirmektedir. Örn. kurmaca metinler (gazete romanları, kısa hikayeler...), televizyon programlarının ilanları, popülerbilimsel yazılar, reklam metinleri, bulmacalar, görsel bilgiler (karikatürler, fotoğraflar, resimler) vb. Bunlardan örneğin *REKLAM* metinlerinin kendi başlarına bir gazete yazı türü olarak görülmemesinin nedeni, bunların "dışardan" gelerek gazeteye girmesi ve bu metinlerden gazete redaksiyonlarının sorumlu olmamasıdır. Bu metinlerde redaksiyon bir işlem yapamamaktadır. Buna karşılık ajanslardan gelen haberleri redaksiyon kendi ölçütlerine göre bir işleme tabi tutmaktadır. (Bu konuda daha geniş bilgi için bkz. Gülich/Raible 1977; Römer 1973; Große 1974; Schmidt u.a. 1981; Burger 1990; Heinemann/Viehweger 1991; Große/Seibold 1994; Tokgöz 1994).

Aşağıda bu metin türlerinin gazetelere göre ne şekilde bir dağılım gösterdikleri incelenecektir.

1.2.1. Bulgular

Tablo 2'de incelediğimiz tüm gazetelerdeki metin türü dağılımı toplam olarak, daha sonra ise bu dağılım

Tablo 3'de gazetelere göre kendi içlerindeki oranlarla gösterilmiştir:

Yukarıdaki kategoriler temel alınarak incelenen gazetelerde *bilgi ağırlıklı metinlerin* ağır bastığını söylemek mümkündür (bkz. Tablo 2 ve 3). İncelenen tüm gazetelerde *bilgi ağırlıklı metinler* grubuna giren *HABER* % 83,2' lik bir oranla diğer türleri geride bırakırken ikinci sırada % 12,8' lik bir oranla *fikir ağırlıklı metinler* grubuna giren *YORUM*, üçüncü sırada *ARAŞTIRMA/DİZİ*, daha sonra ise *RÖPORTAJ* ve *ELEŞTİRİ* gelmektedir. Tüm gazetelerde *MÜLAKAT* türü % 0,9'luk bir oranla son sırada bulunmaktadır.

Gazeteleri kendi aralarında karşılaştırdığımızda ise % 87,5'lik bir oranla *Zaman* gazetesi *HABER* türüne en çok yer veren gazete olarak görünmektedir. Diğer gazetelerde de buna yakın oranlarda habere yer verilmektedir. Bu türde en düşük oran ise % 78,5'le *Milliyet*'te görülmektedir.

Fikir ağırlıklı metinler grubuna giren *YORUM* türünde *Sabah*, *Hürriyet*; *Y.Yüzyıl* ve *Zaman* gazetelerinde yaklaşık aynı oran görülürken (% 10 -12 arası) *Milliyet* gazetesi bu türde diğerlerinden oldukça yüksek bir oranla (% 18) ilk sırada yer almaktadır. *RÖPORTAJ* türünde *Zaman* (% 1,4), *ELEŞTİRİ* türünde *Y.Yüzyıl* (% 1,3) ve *ARAŞTIRMA/DİZİ* türünde ise *Hürriyet* (3,2) en ön sırada yer almaktadır. *Mülakat*, *Eleştiri* ve *Röportaj* türlerinin ise, gazetelerin tümünde en az rastlanan türler olduğu görülmektedir.

1.3. Konu Dağılımı

Diğer bir inceleme alanını ise *konu dağılımı* teşkil etmektedir. Hem gazeteler hem de okuyucular için sadece belirli olaylar ya da haberler değil, hayatın bütün alanları değişik konu bütünlükleri içerirler ve böylece ilgi çekicilikleriyle haber değeri taşırlar. Gazetelerde siyasi içerikli haber ve köşe yazıları dışında , dini, ekonomik, toplumsal ve sosyal konularla ilgili haber ve yorumların yanında sanata, kültürel konulara ilişkin haber, yorum ve eleştiriler de çıkar. Sansasyonel konularla ilgili yazılara da okuyucunun ilgisini çektiği ve onu cezbeden unsurlar olduğu için sık sık yer verilir. Ayrıca okuyan kesimin ilgisini çeken Üniversite haberleri, Üniversiteye ve kolejlere giriş testleri yayınlanır ve eğitim/öğretimle ilgili haber, görüş ve yorumlar çıkar. Kısaca gazetelerde okuyucuların eğitim ve toplumsal düzeylerine göre her konuda yazılara yer verilir.

Gazetelerde değişik alanlarla ilgili içerikleri belli bir sınıflandırma çerçevesinde ayrıma tabi tutmak, karşılaştırma için önemli bir temel sunmaktadır. Bu anlamda incelenen gazetelerdeki konu dağılımları aşağıdaki kategorilere göre sınıflandırılabilir. Bu sınıflandırmayı yaparken birbirine yakın alanlar birleştirilmiştir:

- 1. Toplum** : Yerel, ulusal, uluslararası konularda haberler, güncel olaylar, yenilikler,
- 2. Siyaset** : Yerel, ulusal ve uluslararası siyasi gelişmelerle ilgili haber, yorum ve diğer yazılar,
- 3. Ekonomi** : Yerel, ulusal, uluslararası ekonomik gelişmelerle ilgili haberler, yorumlar,

4. **Hukuk** : Kanun yorumları, hukuk sistemi vb.,
5. **Kültür /Sanat:** Edebiyat, Tarih, sinema, tiyatro, müzik vb. gibi konularda haberler, eleştiriler, yorumlar,
6. **Sosyal Olaylar:** Yoksullara yardım, burs imkanları, kermes, çevre sağlığı, vb. gibi sosyal konular,
7. **Din** : Dini konularda haber ve yazılar, teoloji,
8. **Eğitim ve Bilim:** Eğitim sistemi, eğitimdeki gelişmeler, bilimsel araştırma ve gelişmeler,
9. **Turizm** : Her türlü turizm alanı ile ilgili yazılar,
10. **Sansasyon** : Kazalar, Felaketler, Tabii afetler, ünlü kişilerle ilgili sansasyonel haberler, suça yönelik olaylar, polis-adliye haberleri, vb.,
11. **Redaksiyon:** Gazete redaksiyonlarının okuyucularına verdiği bilgi ve duyurular.

1.3.1. Bulgular

Yukarıda belirlenen konu alanları esas alınarak araştırma malzememizi oluşturan gazetelerde yapılan incelemelerden elde edilen bulgular aşağıdaki tablolarda verilmiştir. İlk önce Tablo 4'de incelediğimiz tüm gazetelerdeki konu dağılımları gösterilmiş, daha sonra ise gazetelerin birbirleriyle kıyaslanabilmesi için tablo 5'de bu konuların gazete tiplerine göre dağılımı verilmiştir:

Bu kategorilere göre *siyaset* en ağırlıklı konu olarak % 27,4'lük bir oranla en önde bulunmaktadır (bkz. Tablo 4). İkinci sırayı *toplum* (% 23,3), üçüncü sırayı *ekonomi* (18,8),

dördüncü sırayı *sansasyon* (% 10,8) , beşinci sırayı da % 9,2'lik bir oranla *kültür/sanat* konuları almaktadır. Gazetelerde sıkça bulunması gereken *eğitim ve sosyal konular* en önemsiz konular arasında yer almaktadır.

Bu kategoriye göre gazeteleri kendi aralarında birbirleriyle karşılaştığımızda ise şöyle bir manzara ortaya çıkmaktadır (bkz. Tablo 5): *Milliyet* gazetesi % 41'lik bir oranla en çok *siyasi* konularda metinlere yer veren gazete durumundadır. İkinci sırada % 34,9'la *Zaman*, ondan sonra ise % 23,7 ile *Sabah*, % 22,9'la *Hürriyet* ve % 18,1'le *Y.Yüzyıl* gazetesi gelmektedir. *Milliyet* gazetesinin *siyasi* konulara daha ağırlıklı olarak yer vermesi gazetede incelenen toplam yazı sayısının 178 olarak diğer gazetelere göre en az yazıyı oluşturması da dikkate alındığında anlamlı gelmektedir (Diğer gazetelerdeki toplam yazı sayıları 206- 218 arasındadır).

Milliyet gazetesinin diğerlerinden farkı *toplumsal* konularda kendini göstermektedir. Diğer dört gazete *toplumsal* konulara neredeyse eşit ağırlıkta yer verirken (% 25 -27 arası) bu oran *Milliyet*'te % 10,6'ya düşmektedir.

Ekonomi konusunda *Y.Yüzyıl* başı çekmektedir (% 25,1). Bu alanda ikinci sırayı % 20 ile *Milliyet* alırken diğerlerinin oranları ise yaklaşık aynı düzeydedir (% 15-17 arası). *Y.Yüzyıl* gazetesinin lider olduğu diğer bir konu alanı ise *kültür/sanattır*. Bu alanda *Y.Yüzyıl* % 15,8 ile başta giderken onu % 9,7 ile *Zaman* gazetesi takip etmektedir. Diğer gazetelerin *kültür/sanata* ayırdıkları oranlar % 5 ile % 7 arasında değişmektedir. İncelediğimiz dönemde *kültür/sanata* en az yer veren gazete % 5,5 ile *Hürriyet*'tir.

Konu açısından önemli ağırlık noktası olarak ele alınabilecek diğer bir alan ise *sansasyonel* konulardır. Bu

alanda % 19,2 ile *Hürriyet* başı çekerken onu 18,3 ile *Sabah*, 7,3'le *Milliyet* ve 5,1 ile de *Y.Yüzyıl* takip etmektedir. Bu alanda en az metin *Zaman*'da bulunmaktadır (% 0,9).

Eğitim/Öğretim alanında % 4,4'le *Milliyet* birinci sırada, % 4,1 ile *Y.Yüzyıl* ikinci, % 2,4'le *Zaman* üçüncü, % 1,3'le *Sabah* dördüncü ve % 0,4' ile de *Hürriyet* sonuncu sırada görülmektedir. Tablo 5'de ayrıca gazetelerin herbirinin kendi içlerindeki ağırlık noktalarını da görmek mümkündür.

Tablo 4 ve 5'de elde edilen sonuçların araştırma dönemimiz olan Şubat 1997 ayının 1 ve 15 Şubat günkü gazete nüshalarından elde edildiğini tekrar hatırlatmak gerekir. Çünkü, örn, *hukuk*, *turizm* vb. gibi alanlarda "0" değerinin çıkması, bu gazetelerde bu konularda hiç metin bulunmaması anlamına gelmemektedir. Nitekim, bazı konular değişik gazetelerde yalnızca haftanın belirli günlerinde yayımlanıyor olabilir.

1.4. Metin Türü ve Konu Dağılımı (Bulgular)

Yukarıda ayrı ayrı incelenen metin türleri ve konu dağılımları araştırmanın bu safhasında birleştirilerek incelenecektir. Böylece malzememizi oluşturan tüm gazetelerdeki metin türleri ve bu metin türlerinin konuları Tablo 6'da tek tek tüm gazetelerde gösterilmektedir:

Yukarıdaki tabloda inceleme malzememizi oluşturan toplam 10 nüsha gazetede bulunan 1039 metin türü toplam 10 ayrı konu bakımından incelenmiş ve tek tek her gazetede metin türleriyle bu yazıların konuları sayısal değerleriyle gösterilmiştir. Buna göre örneğin *ekonomi*

konusuyla ilgili en çok yazı 29 haber ve 3 yorumla 15.2.97 tarihli *Y.Yüzyıl* gazetesinde çıkmıştır. Aynı gün *ekonomi* konusunda *Milliyet* 19 haber ve 0 yorumla ikinci sırada ve *Hürriyet* 18 haber ve 0 yorumla üçüncü sırada bulunmaktadır.

Başka bir değerlendirme ise şu şekilde yapılabilir: 1 Şubat 1997 tarihinde incelediğimiz 5 ayrı günlük gazetede en çok yer verilen metin türleri ve konuları şu şekildedir:

Sabah	:	27 adet sansasyonel haber,
Milliyet	:	24 adet siyasi haber,
Hürriyet	:	22 adet sansasyonel haber,
Y.Yüzyıl	:	29 adet toplumsal konularla ilgili haber,
Zaman	:	30 adet toplumsal konularda (eşit miktarda 30 adet siyasi) haber.

Yukarıdaki sayıları bir tabloya aktardığımızda durum daha anlaşılır olmaktadır (bkz. TABLO 6a)

Tablo 7'de ise, incelenen gazetelerdeki (1 ve 15 Şubat 1997 tarihli sayıları toplam olarak) metin türleri ve bunların konuları kendi içlerindeki yüzdelik oranlarıyla gösterilmiştir:

Tablo 7'de metin türü ve konuların gazetelere göre dağılımları yüzde oranlarıyla gösterilmiştir. Bu tablo araştırmanın adeta bir özetini göz önüne sermektedir. Bu değerlendirmede üç ayrı nokta saptanmıştır. Bunlar:

1) İnceleme dönemimizdeki gazetelerde bulunan metin türleri;

- 2) Bu metin türlerindeki konular;
- 3) Bu konu ve metin türlerinin her gazete tipinin kendi içindeki yüzdeler oranları.

Yukarıdaki sayısal veriler değişik açılardan değişik şekillerde değerlendirilebilir. Bu değerlendirmelerden bir tanesi şu şekilde olabilir: Örneğin, *siyasi* konularda en çok yazıya yer veren *Milliyet* gazetesini ele alırsak, bu *siyasi* yazıların *haber* mi, *yorum* mu yoksa başka bir türde mi sunulduğunu görürüz. Buna göre *Milliyet* gazetesindeki haberlerin % 38,1'i *siyasi* konularda, % 25,1'i *ekonomik* konularda, % 11,5'i ise *toplumsal* konulardadır. Aynı gazetede ki yorumların ise büyük bir çoğunluğu (% 56,2) *siyasi* konularda yazılmışken ikinci ağırlık noktasını % 21,8 ile *sosyal konular* oluşturmaktadır. Tabloda, incelenen diğer gazetelerdeki toplam değerler de görülmektedir. Biz, araştırmanın adeta bir özetini teşkil eden bu tablolardaki oranları birbiriyle tek tek kıyaslamak ve yorumlamak yerine okuyucunun dikkatine sunmayı tercih ediyoruz.

1.5. Manşetlerin Konulara göre Dağılımı

Araştırmada farklı bir inceleme alanını da, ele aldığımız gazetelerin manşetlerinin hangi konularla ilgili olduğunun saptanması oluşturmaktadır: Manşet, gazetelerin birinci sayfalarında o günkü haberler arasında en önemlisinin başlığıdır. Manşetler, okuyucunun dikkatini çekebilmek için diğer haber başlıklarına göre daha belirgin bir şekilde vurgulanarak sunulurlar.

Bu bölümdeki manşet incelemesi için, daha önce metin türlerindeki konuların dağılımında incelenen malzemedeki farklı olarak beş ayrı gazetenin Şubat 1997

ayında çıkan toplam 135 nüshasından 135 manşet alınmıştır. Bu incelemenin amacı, ele alınan gazetelerin söz konusu tarihlerde hangi konuları manşete değer bulduklarını saptamaktır. Burada yapılan incelemenin yöntemi temel alınarak sadece gazete manşetleriyle ilgili uzun bir dönemi kapsayan bir araştırma başka bir çalışmanın konusu olabilir. Ayrıca aynı gazetenin değişik dönemlerdeki manşetleri incelenerek gazetenin ağırlık noktasının hangi yönde geliştiğini gözlemlemek mümkün olabilir.

1.5.1. Bulgular

Yukarıda belirtilen konu alanlarına göre yapılan sınıflandırma sonucunda aşağıdaki tabloda gösterilen sayılar elde edilmiştir.

Tablo 8'de incelenen gazetelerin manşetlerinin konu alanları gösterilmiştir. Buna göre bir aylık bir dönemde incelenen beş ayrı gazetenin toplam 135 manşetinin büyük bir ağırlıkla *siyasi* konularda olduğu görülmektedir. *Siyasi* konulardaki manşetlerin oranı % 71,1 dir, ki bu oldukça yüksek bir orandır. İkinci sırada % 11,8'lik bir oranla *sansasyonel* konular, üçüncü sırada % 8,8 ile *toplumsal* konular, dördüncü sırada ise % 5,1'lik bir oranla *ekonomik* konular gelmektedir. *Eğitim/Bilim* % 1,8, *turizm ve sosyal* konular ise % 0,7'şerlik önemsiz oranlarla manşete değer konular olarak bulunmuştur. Gazetelerin ülke gündeminde bulunan konuları ya da kendilerinin ülke gündemine yerleştirmek istedikleri konuları manşet olarak verdiklerinden hareket edersek, bu incelemenin sonunda Şubat 1997 ayı içerisinde ülkemizde hangi konuların konuşulup tartışıldığını anlamak zor olmayacaktır.

Gerçekten de Türkiye'de Şubat 1997 ayı, MGK toplantıları ve kararları, Tuzla yangını, Sincan olayları, Susurluk kazası gibi konuların yoğun bir şekilde tartışıldığı bir ay olmuştur. Bu anlamda gazete manşetleriyle ülkenin gerçek gündemi arasında bir paralellik görebilmek mümkündür.

Manşet konularının incelenen gazeteler arasında karşılaştırılması ise şöyle bir tablo ortaya çıkarmaktadır: *Milliyet* gazetesi % 82,1'lik bir oranla diğer gazetelere nazaran en çok *siyasi* manşete yer vermiştir. Bu durum bu gazetede diğer metinlerle de paralellik göstermektedir. Nitekim Tablo 5'de *Milliyet* gazetesinin % 41'lik oranıyla en çok *siyasi* yazıya yer verdiğini tespit etmiştik. *Siyasi* konulardaki manşetleriyle *Milliyet*'ten sonra % 75 ile *Hürriyet*, % 70,3 ile *Sabah*, % 65,3'le *Y.Yüzyıl* ve son olarak da % 61,1 ile *Zaman* gazetesi gelmektedir.

Toplumsal konularda en çok manşete yer veren gazete % 23,2 ile *Zaman*'dır. Onu % 19,2 ile *Y.Yüzyıl* ve % 3,7 ile de *Sabah* izlemektedir. Diğer gazeteler ise *toplumsal* konularda hiç manşet atmamışlardır.

Manşet konusu sıklığı bakımından önemli sayılabilecek başka bir alan ise *sansasyonel* konulardır. Bu alanda % 17,8 ile *Hürriyet* birinci sırada bulunurken, onu % 14'lük oranlarla *Sabah* ve *Milliyet* takip etmektedir. *Y. Yüzyıl* % 7,6 ve *Zaman* ise %3,8'lik oranlarla son sıraları paylaşmaktadırlar.

Ekonomik konularda en çok manşete yer veren gazete % 11,1 ile *Sabah* iken daha sonra % 7,6'lık bir oranla *Zaman*, % 3'erlik oranlarla *Milliyet* ve *Y.Yüzyıl* gelmektedir. *Y.Yüzyıl* *ekonomik* konularda en çok metne yer veren gazete durumundayken (% 25, bkz. Tablo 5) bu liderliğini manşetlerde de sürdürememekte ve *Sabah*'a

kaptırmaktadır. *Hürriyet*'in ise *ekonomik* konularda hiç manşet atmadığı görülmektedir..

Eğitim/Bilim konularında *Hürriyet* ve *Y.Yüzyıl* birer manşete yer verirken, *sosyal* konularda ise *Zaman* gazetesi sadece bir manşet vermiştir. Bu konularda diğer gazetelerin hiç manşetten haber vermedikleri gözlemlenmektedir.

1.6. Sonuç

Gazeteler okuyucularını bilgilendirmek için değişik metin türleri kullanırlar. Bu metin türleri bütün dünyada olduğu gibi ülkemiz de de değişik amaçlara yöneliktir. Yapılan incelemede en çok kullanılan metin türlerinin bilgi ağırlıklı metinler grubuna giren *haber* (% 83,2) ve fikir ağırlıklı metinler grubuna giren *yorum* (% 12,2) olduğu saptanmıştır. Diğer ülkelerde yapılan araştırmalarda da *haber* türünün en fazla kullanıldığı saptanmıştır. Örneğin Lüger'in (1977:228) Alman ve Fransız gazeteleri üzerine yaptığı araştırmada, Alman gazetesi Bild-Zeitung'da *haber* türünün % 59 oranında ve Fransız gazetelerinde ise aynı türün % 46,7 oranında kullanıldığı ortaya çıkmıştır. Lüger'in araştırmasında elde edilen sonuçlarla bizim yaptığımız incelemenin sonuçları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

*İLETİŞİM FAKÜLTESİ DERGİSİ/ Yazılı Basında Kullanılan Metin Türleri
ve Konu Dağılımları*

	Türk (%)	Alman (%)	Fransız (%)
Haber	83,2	59	46,7
Yorum	12,8	1,2	5,2
Röportaj	0,7	2,1	4,1
Mülakat	0,1	1,4	2,6
Eleştiri	0,7	-	6,7
Diğer	2,1	36,3	34,4

Karşılaştırma Lüger (1977:228)"e göre yapılmıştır.

Çalışmanın metin konularını inceleyen bölümünde, yazılı basın için sadece belirli alanlardaki olayların değil, yaşamın bütün alanlarının değişik konu bütünlükleri içerdiği saptanmıştır. Yapılan incelemelerde, gerek haber gerekse yorum türlerinde en ağırlıklı konunun siyaset (% 27,4) olduğu görülmüştür. Daha sonra ise sırasıyla toplumsal konular (% 23,3) ve ekonomi (% 18,8) gelmektedir.

KAYNAKÇA

- Belke, Horst (1973): Literarische Gebrauchsformen. Düsseldorf.
- Brinker, Klaus (1985): Linguistische Textanalyse. Berlin.
- Bucher, Hans-Jürgen (1986): Pressekommunikation. Tübingen.
- Bühler, Karl (1965): Sprachtheorie. Die Darstellungsfunktion der Sprache. Stuttgart.

- Bühler, Karl (1969): Die Axiomatik der Sprachwissenschaften. Frankfurt/M.
- Burger, Harald (1990): Sprache der Massenmedien. Berlin. Heidelberg.
- Dirlik, Sinan (1993):Yazılı Basında Çözümleme Yöntemleri. Y.L.Tezi . İstanbul Üi İletişim Fak.İstanbul.
- Dofivat, Emil/Wilke, J. (1976): Zeitungslehre. 2 Cilt.Berlin.
- Glinz, Hans (1973/78): Textanalyse und Verstehenstheorie. Bd.1 1973, Bd.2 1978, Wiesbaden.
- Große, Ernst Ulrich (1974): Texttypen. Linguistik gegenwärtiger Kommunikationsakte. Theorie und Deskription. Freiburg.
- Große, Ernst Ulrich/Seibold, E.(Hrsg) (1994): Panaroma de la presse parisienne. Histoire et actualite, genres et langages. Frankfurt/M.
- Güllich, Elisabeth/Raible, Wolfgang (1977): Linguistische Textmodelle. München.
- Heinemann, Wolfgang/Viehweger, Detrich (1991): Textlinguistik. Tübingen.
- Karaş, Muhsin (1994):Türk Basın Dilinde Yabancı sözcükler. VIII. Dilbilim Kurultayı. İstanbul Ü. İletişim Fak. İstanbul. s.50-65.
- La Roche, Walter v.(1975): Einführung in den praktischen Journalismus. München.
- Lüger, Heinz-Helmut (977): Journalistische Darstellungsformen aus linguistischer Sicht. Doktora Tezi. Freiburg.
- Lüger, Heinz-Helmut (1995): Pressesprache.Tübingen.

- Meier, Jörg (1993): Untersuchungen zur deutschsprachigen Presse in der Slowakei. Levoca.
- Reumann, K. (1989): Journalistische Darstellungsformen. In: Noelle-Neumann u.a. (Hrsg): Publizistik-Massenkommunikation. Frankfurt/M. s.69-83.
- Römer, Ruth (1973): Die Sprache der Anzeigewerbung. Düsseldorf.
- Schmidt, W. u.a. (1981): Funktional-kommunikative Sprachbeschreibung. Leipzig.
- Schröder, D. (1984): Le Monde. Versuch einer Texttypologischen und syntaktischen Monographie. Frankfurt/M.
- Steger, H. (1978): Intenciones verbales. In: Lexis2/2. s.137-163.
- Tokgöz, Oya (1994): Temel Gazetecilik. İmge Yay. Ankara.
- Wehrlich, Egon (1975/79): Typologie der Texte. Entwurf eines textlinguistischen Modells zur Gliederung einer Textgrammatik. Heidelberg.
- Yıldız, Cemal (1998 b): Yazılı Basında Okuyucunun Dikkatini Çekme ve Etkileme Stratejileri. (Baskıda)
- Yıldız, Cemal (1998a): Basın Dili Üzerine Araştırmalar. İstanbul.(Baskıda).

TABLO 1 : İNCELENEN GAZETELER

NÜSHA	TOPLAM SAYFA SAYISI	İNCELENMEYEN İLAN SAYFASI	İNCELENMEYEN SPOR SAYFASI	İNCELENMEYEN TOPLAM SAYFA SAYISI	İNCELENEN TOPLAM SAYFA SAYISI	İNCELENEN TOPLAM METİN SAYISI
1 SABAH 1/2/1997	25	1	4	5	20	115
2 SABAH 15/2/97	24	1	3	4	20	100
3 MİLLİYET 1/2/1997	30	9	4	13	17	91
4 MİLLİYET 15/2/1997	30	11	3	14	16	86
5 Y.YÜZYIL 1/2/1997	24	3	2	5	19	117
6 Y.YÜZYIL 15/2/1997	20	4	0	4	16	100
7 HÜRRIYET 1/2/1997	38	16	4	20	18	118
8 HÜRRIYET 15/2/1997	34	14	4	18	16	106
9 ZAMAN 2/2/1997	20	3	3	6	14	99
10 ZAMAN 16/2/1997	20	2	3	5	15	107
TOPLAM	265	64	30	94	171	1039

*İLETİŞİM FAKÜLTESİ DERGİSİ/ Yazılı Basında Kullanılan Metin Türleri
ve Konu Dağılımları*

TABLO 2: İNCELENEN TÜM GAZETELERDEKİ METİN TÜRÜ DAĞILIMI

METİN TÜRÜ	SABAH 1/2/19 97	SABAH 15/2/97	MİLLİYET 1/2/1997	MİLLİYET 15/2/1997	HÜRRIYET 3/2/1997	HÜRRIYET 15/2/1997	Y. YÜZYIL 1/2/1997	Y. YÜZYIL 15/2/1997	ZAMAN 2/2/1997	ZAMAN 16/2/1997	TOP	%
HABER	94	85	68	71	99	91	96	86	84	91	865	83.2
YORUM	15	12	17	15	13	14	14	12	9	13	134	12.8
RÖPORTAJ	1	1	1	0	0	0	1	1	2	1	8	0.7
MÜLAKAT	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	2	0.1
ELEŞTİRİ	1	1	2	0	0	0	2	1	1	0	8	0.7
ARAŞTIRMA / DİZİ	4	1	3	0	6	1	3	0	3	2	22	2.1
TÜM YAZILARI N. TOPLAMI	115	100	91	96	118	106	115	100	99	107	1039	100

TABLO 3: GAZETELERE GÖRE METİN TÜRÜ DAĞILIMI

	METİN TÜRÜ	SABAH	%	MİLLİYET	%	HÜRRİYET	%	Y. YÜZYIL	%	ZAMAN	%
1	HABER	179	83.2	139	78.5	191	84.8	182	83.8	175	84.9
2	YORUM	27	12.5	32	18	27	12	26	11.9	22	10.6
3	RÖPORTAJ	2	0.9	1	0.5	0	0	2	0.9	3	1.4
4	MÜLAKAT	0	0	0	0	0	0	1	0.4	1	0.4
5	ELEŞTİRİ	2	0.9	2	1.1	0	0	3	1.3	1	0.4
6	ARAŞTIRMA / DİZİ	5	2.3	3	1.6	7	3.1	3	1.3	4	1.9
	TOPLAM	215	100	177	100	224	100	217	100	206	100

TABLO 4: İNCELENEEN TÛM GAZETELERDEKİ KONU DAĞILIMI

Konu	Sabah 1/2-97	Sabah 15/2/97	Mi1 1/2/97	Mil. 15/2/97	Hür. 1/2/97	Hür. 15/2/97	Y.Y. 1/2/97	Y.Y. 15/2/97	Zam. 2/2/97	Zam. 16/2/97	Top.	%
Toplum	19	38	9	10	36	19	34	23	31	24	243	23,3
Ekonomi	17	16	18	19	17	18	22	32	15	22	196	18,8
Hukuk	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0,1
Siyaset	30	21	36	37	25	25	19	20	33	39	285	27,4
Kültür/Sanat	9	7	9	5	5	7	19	15	11	9	96	9,2
Din	4	0	3	0	4	0	2	0	1	0	14	1,3
Eğitim/Öğretim	1	2	5	3	0	1	6	3	2	3	26	2,5
Turizm	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	3	0,2
Eğlence	4	0	0	0	1	6	2	0	0	0	13	1,2
Sansasyon	27	12	7	6	26	22	6	5	0	2	113	10,8
Sosyal Konular	2	2	5	6	4	8	3	1	6	8	45	4,3
Redaksiyon Duyuruları	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2	0,1
Toplam	115	100	91	86	118	106	117	100	99	107	1039	100

TABLO 5: İNCELENEN GAZETELERDEKİ KONU DAĞILIMI

Konu	Sabah	%	M11	%	Hür.	%	Y.Y.	%	Zam.	%
Toplum	57	26,5	19	10,6	55	25,2	57	26,5	55	26,5
Ekonomi	33	15,3	37	20,7	35	16	54	25,1	37	17,9
Hukuk	2	0,9	0	0	0	0	0	0	0	0
Siyaset	51	23,7	73	4,1	50	22,9	39	18,1	72	34,9
Kültür/	16	7,4	14	7,8	12	5,5	34	15,8	20	9,7
Sanat										
Din	4	1,8	3	1,6	4	1,8	2	0,9	1	0,4
Eğitim/	3	1,3	8	4,4	1	0,4	9	4,1	5	2,4
Öğretim										
Turizm	2	0,9	0	0	0	0	1	0,4	0	0
Eğlence	4	1,8	0	0	7	3,2	2	0,9	0	0
Sansasyon	39	18,1	13	7,3	42	19,2	11	5,1	2	0,9
Sosyal Konular	4	1,8	11	6,1	12	5,5	4	1,8	14	6,7
Redaksiyon Duyuruları	0	0	0	0	0	0	2	0,9	0	0
Toplam	215	100	178	100	218	100	215	100	206	100

İLETİŞİM FAKÜLTESİ DERGİSİ/ Yazılı Basında Kullanılan Metin Türleri
ve Konu Dağılımları

TABLO 6 : METİN TÜRLERİ ve KONULARININ İNCELENEN TÜM GAZETELERE GÖRE DAĞILIMI (Devam)

YAZI TÜRÜ	KONU	SABAH 1/2/1997	SABAH 15/2/1997	MİL. 1/2/1997	MİL. 15/2/1997	HÜR 1/2/1997	HÜR 15/2/1997	Y. YÜZ. 1/2/1997	Y. YÜZ. 15/2/1997	ZAMAN 2/2/1997	ZAMAN 16/2/1997
	Siyaset	20	15	24	29	21	21	19	16	30	35
H	Hukuk	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A	Ekonomi	16	15	16	19	15	18	18	29	13	21
B	Eğilence	4	0	0	0	1	6	1	0	0	0
E	Eğitim	1	1	4	2	0	0	4	3	0	2
R	Toplum	16	33	7	9	34	14	29	21	30	21
	Sansasyon	27	12	7	6	26	22	5	5	0	2
	Sosyal Konular	2	2	3	1	2	3	4	1	4	1
	Turizm	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0
	Kültür / Sanat	6	5	7	5	0	7	15	11	7	9
	Siyaset	10	6	10	8	4	4	5	5	3	4
	Hukuk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

İLETİŞİM FAKÜLTESİ DERGİSİ/ Yazılı Basında Kullanılan Metin Türleri
ve Konu Dağılımları

TABLO 6 : METİN TÜRLERİ ve KONULARININ İNCELENEN TÜM GAZETELERE GÖRE DAĞILIMI

YAZI TÜRÜ	KONU	SABAH 1/2/1997	SABAH 15/2/1997	MİL. 1/2/1997	MİL. 15/2/1997	HÜR 1/2/1997	HÜR 15/2/1997	Y. YÜZ. 1/2/1997	Y. YÜZ. 15/2/1997	ZAMAN 2/2/1997	ZAMAN 16/2/1997
Y	Ekonomi	1	1	2	0	2	0	4	3	2	1
O	Eğlence	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
R	Eğitim	2	1	1	1	0	0	2	0	1	1
U	Toplum	2	3	2	1	2	5	3	1	0	1
M	Sansasyon	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Sosyal Konular	0	0	2	5	2	5	0	0	2	6
	Turizm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kültür / Sanat	0	1	0	0	3	0	0	3	1	0
	Siyaset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Hukuk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
R	Ekonomi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ö	Eğlence	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P	Eğitim	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
O	Toplum	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0
R	Sansasyon	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
T	Sosyal Konular	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A	Turizm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
J	Kültür / Sanat	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0

İLETİŞİM FAKÜLTESİ DERGİSİ/ Yazılı Basında Kullanılan Metin Türleri
ve Konu Dağılımları

TABLO 6 : METİN TÜRLERİ ve KONULARININ İNCELENEN TÜM GAZETELERE GÖRE DAĞILIMI (Devam)

YAZI TÜRÜ	KONU	SABAH 1/2/1997	SABAH 15/2/1997	MİL. 1/2/1997	MİL. 15/2/1997	HÜR. 1/2/1997	HÜR. 15/2/1997	Y. YÜZ. 1/2/1997	Y. YÜZ. 15/2/1997	ZAMAN 2/2/1997	ZAMAN 15/2/1997
	Siyaset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
M	Hukuk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ü	Ekonomi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
L	Eğlence	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A	Eğitim	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
K	Toplum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A	Sansasyon	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
T	Sosyal Konular	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Turizm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kültür / Sanat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Siyaset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E	Hukuk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
L	Ekonomi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E	Eğlence	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ş	Eğitim	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
T	Toplum	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0
i	Sansasyon	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

TABLO 6 : METİN TÜRLERİ ve KONULARININ İNCELENEN TÜM GAZETELERE GÖRE DAĞILIMI (Devam)

YAZI TÜRÜ	KONU	SABAH	SABAH	MİL.	MİL.	HÜR	HÜR	HÜR	Y. YÜZ.	Y. YÜZ.	ZAMAN	ZAMAN
		1/2/1997	15/2/1997	1/2/1997	15/2/1997	1/2/1997	15/2/1997	1/2/1997	15/2/1997	2/2/1997	16/2/1997	
R	Sosyal Konular	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
i	Turizm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kültür / Sanat	0	0	2	0	0	0	0	1	1	1	0
	Siyaset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A	Hukuk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
R	Ekonomi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A	Eğlence	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ş	Eğitim	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
	Toplum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
T	Din	4	0	3	0	4	0	0	2	0	1	0
I	Sosyal Konular	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Turizm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
R	Kültür / Sanat	0	1	0	0	2	0	0	1	0	1	0
M	TOPLAM	115	100	91	86	118	106	117	100	99	107	

TABLO 6 a: 1 ŞUBAT 1997 TARİHLİ 5 GAZETENİN METİN VE KONU DAĞILIMI

Haber Konuları	Sabah	Milliyet	Hürriyet	Yeni Yüzyıl	Zaman
Sansasyon	27		22		
Siyaset		24			30
Toplum				29	30

TABLO 7 : METİN TÜRLERİ ve KONULARININ GAZETELERE GÖRE DAĞILIMI

YAZI TÜRÜ	KONU	SABAH	%	MİLLİYET	%	HÜRRİYET	%	Y. YÜZYIL	%	ZAMAN	%
H A B E R	Siyaset	35	19.5	53	381	42	22.1	35	19.2	65	37.1
	Hukuk	2	1.1	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ekonomi	31	17.3	35	25.1	33	17.3	47	25.2	34	19.4
	Eğlence	4	2.2	0	0	7	3.6	1	0.5	0	0
	Eğitim	2	1.1	6	4.3	0	0	7	3.8	2	1.1
	Toplum	49	27.3	16	11.5	48	25.2	50	27.4	51	29.1
	Sansasyon	39	21.7	13	9.3	48	25.2	10	5.4	2	1.1
	Sosyal Konular	4	2.2	4	2.8	5	2.63	5	2.7	5	2.8
	Turizm	2	1.1	0	0	0	0	1	0.5	0	0
	Kültür / Sanat	11	6.1	12	8.6	7	3.6	26	14.2	16	9.1
TOPLAM	179	100	139	100	190	100	182	100	175	100	100
Y O R	Siyaset	16	59.2	18	56.2	8	29.6	10	38.4	7	31.6
	Hukuk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ekonomi	2	7.4	2	6.2	2	7.4	7	26.9	3	13.6
	Eğlence	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eğitim	3	11.1	2	6.2	0	0	2	7.6	2	9.2	

TABLO 7 : METİN TÜRLERİ ve KONULARININ GAZETELERE GÖRE DAĞILIMI (DEVAM)

YAZI TÜRÜ	KONU	SABAH	%	MİLLİYET	%	HURRIYET	%	Y. YÜZYIL	%	ZAMAN	%
U	Toplum	5	18.5	3	9.3	7	25.9	4	15.3	1	4.5
M	Sansasyon	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Sosyal Konular	0	0	7	21.8	7	25.9	0	0	9	35.3
	Türizm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kültür / Sanat	1	3.7	0	0	3	11.1	3	11.5	1	4.5
	TOPLAM	27	100	32	100	27	100	26	100	22	100
R	Siyaset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Hukuk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ö	Ekonomi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P	Eğlence	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
O	Eğitim	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
R	Toplum	1	100	1	100	0	0	2	100	1	33.3
T	Sansasyon	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A	Sosyal Konular	0	0	0	0	0	0	0	0	1	33.3
J	Türizm	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
	Kültür / Sanat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	TOPLAM	1	100	1	100	0	0	2	100	3	100
	Siyaset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

TABLO 7 : METİN TÜRLERİ ve KONULARININ GAZETELERE GÖRE DAĞILIMI (DEVAM)

YAZI TÜRÜ	KONU	SABAH	%	MİLLİYET	%	HÜRRIYET	%	Y. YÜZYIL	%	ZAMAN	%
M	Hukuk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ü	Ekonomi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
L	Eğlence	0	0	0	0	0	0	1	100	0	0
A	Eğitim	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
K	Toplum	0	0	0	0	0	0	0	0	1	100
A	Sansasyon	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
T	Sosyal Konular	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Turizm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kültür / Sanat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	TOPLAM	0	0	0	0	0	0	1	100	1	100
	Siyaset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E	Hukuk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
L	Ekonomi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E	Eğlence	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ş	Eğitim	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
T	Toplum	2	100	0	0	0	0	1	33.3	0	0
i	Sansasyon	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
R	Sosyal Konular	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

**İLETİŞİM FAKÜLTESİ DERGİSİ/ Yazılı Basında Kullanılan Metin Türleri
ve Konu Dağılımları**

TABLO 7 : METİN TÜRLERİ VE KONULARININ GAZETELERE GÖRE DAĞILIMI (DEVAM)

YAZI TÜRÜ	KONU	SABAH		MİLLİYET		HÜRRİYET		Y. YÜZYIL		ZAMAN		%
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
T	Turizm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kültür / Sanat	0	0	0	0	0	0	2	66.6	1	100	100
TOPLAM		2	100	0	0	0	0	3	100	1	100	100
A	Siyaset	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
	Hukuk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
R	Ekonomi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Eğlence	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ş	Eğitim	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Toplum	0	0	0	0	1	14.2	0	0	1	25	25
T	Din	4	80	3	100	4	57.1	2	66.6	1	25	25
	Sosyal Konular	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
M	Turizm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kültür / Sanat	1	20	0	0	2	28.5	1	33.3	1	25	25
TOPLAM		5	100	3	100	7	100	3	100	4	100	100

TABLO 8: MANŞETLERİN KONULARA GÖRE DAĞILIMI

Manşet Konusu	Gazete Adı											
	Sabah	%	Milliyet	%	Hürriyet	%	Y. Yüz	%	Zaman	%	Topl.	%
Toplum	1	3,7	0	0	0	0	5	19,2	6	23	12	8,8
Hukuk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ekonomi	3	11,1	1	3,5	0	0	1	3,8	2	7,6	7	5,1
Siyaset	19	70,3	23	82,1	21	75	17	65,3	16	61,1	96	71,1
Kültür/Sanat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Din	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eğitim/Bilim	0	0	0	0	1	3,5	1	3,8	0	0	2	1,8
Turizm	0	0	0	0	1	3,5	0	0	0	0	1	0,7
Eğlence	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sansasyon	4	14,8	4	14,2	5	17,8	2	7,6	1	3,8	16	11,8
Sosyal Konular	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3,8	1	0,7
Toplam	27	100	28	100	28	100	26	100	26	100	135	100

